

Richard I. Fleischer

Czasowe lub stałe prawo pobytu w USA

Palestra 37/3-4(423-424), 59-65

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Richard I. Fleischer

Autor informacji, Richard I. Fleischer, jako praktykujący adwokat od 20 lat zajmuje się prawem imigracyjnym. Praktykę prowadzi w swoich biurach w Cincinnati i Columbus w Stanie Ohio USA oraz w Brukseli w Belgii. Reprezentował w swojej praktyce zarówno firmy międzynarodowe, jak i krajowe firmy średnie i małe, uniwersytety, organa rządowe, jak też zwykłych obywateli. Jest członkiem Amerykańskiego Stowarzyszenia Prawników Prawa Imigracyjnego. Jest również członkiem Stowarzyszeń Adwokackich w wielu Stanach w USA. Sprawował funkcje wiceprezidenta i członka Zarządu Rotary Club w Cincinnati. Jest wykładowcą oraz autorem licznych publikacji z zakresu prawa imigracyjnego.

Czasowe lub stałe prawo pobytu w USA

Istnieją trzy podstawowe sposoby uzyskania prawa stałego pobytu po przybyciu do Stanów Zjednoczonych jako imigrant.

Istnieją cztery sposoby uzyskania zezwolenia na pracę na terenie Stanów Zjednoczonych jako nieimigrant (w pewnych przypadkach okres pobytu może być ograniczony do 7 lat).

Istnieją również inne sposoby uzyskiwania powyższych zezwoleń, ale nie są one przedmiotem niniejszej informacji.

Przedmiotem niniejszej informacji są możliwości uzyskiwania zezwoleń przewidziane w Prawie Imigracyjnym z 1990 r. Prawo to jest najważniejszą nowelizacją prawa imigracyjnego od 1952 r. Nowelizacja ta spowodowała wzrost liczby imigrantów, którzy uzyskali prawo stałego pobytu o ponad 35%, zmieniając skład etniczny i zawodowy społeczeństwa amerykańskiego. Potroiło to prawie liczbę wiz udzielanych na podstawie wykształcenia pozwalającego na podjęcie konkretnej pracy.

Udzielanie wiz imigracyjnych zapewniających stały pobyt w USA (tzw. zielona karta) historycznie rzecz bio-

jąc bazowało na systemie preferencji, który przedstawia się następująco:

I. Imigracja na podstawie zatrudnienia

Liczba udzielanych wiz na podstawie wykształcenia dla pracowników i ich rodzin prawie się potroiła. Wzrosła bowiem z 54 000 do 140 000 rocznie.

Prawo Imigracyjne z 1990 r. zakłada istnienie 5 kategorii wiz udzielanych osobom mającym podjąć pracę na podstawie odpowiedniego wykształcenia:

1. Pracownicy mający pierwszeństwo do uzyskania wizey. W tej kategorii istnieje do rozdysponowania 40 000 wiz i przeznaczone są one dla:

a) cudzoziemców wybitnie uzdolnionych w dziedzinie sztuki, nauki, edukacji, biznesu lub sportu. Po raz pierwszy wprowadzono dziedziny biznesu i sportu. Jest to kategoria zarezerwowana dla najbardziej utalentowanych w powyższych dziedzinach;

b) wybitnych profesorów i nauczycieli. Kategoria ta obejmuje osoby o międzynarodowym uznaniu na kon-

kretnym polu, mającym trzy lata doświadczenia dydaktycznego lub na polu badań naukowych i status stałych pracowników naukowych na uniwersytetach lub wyższych uczelniach. Osoby takie muszą wykazać, że mają stopień naukowy i pozycję kierujących badaniami naukowymi na szczeblu departamentu, wydziału, instytutu lub prywatnej uczelni, pod warunkiem, że w działalności badawczej stale współpracowały w pełnym wymiarze godzin co najmniej 3 osoby, a badania te uzyskały oficjalne uznanie na polu akademickim;

c) osób prowadzących i zarządzających międzynarodowymi firmami. Od osób tej kategorii wymaga się, aby pracowały co najmniej rok w ciągu ostatnich 3 lat od momentu złożenia wniosku o wizę i będą nadal zatrudnione w tej samej firmie, jej oddziale lub filii. Kategoria ta będzie obejmowała głównie tych menedżerów firm międzynarodowych, którzy przybyli pracować do USA.

W nowelizacji prawa imigracyjnego z 1990 r. pojawia się miejscami definicja menedżera lub zarządzającego firmą międzynarodową. Definicja ta jednak niezbyt dokładnie odpowiada rozumieniu tego pojęcia w znaczeniu potocznym. Jest to jak się wydaje najbardziej liczna kategoria pracowników w grupie pracowników mających pierwszeństwo do uzyskania wizy. Kongres Stanów Zjednoczonych uznał szczególną rolę menedżerów i zarządzających międzynarodowymi firmami w świecie współczesnym. Definicja menedżera i zarządzającego w nowelizacji z 1990 r. łączy te pojęcia z działalnością biznesową, która niekoniecznie łączy się z funkcją zajmowaną w firmie.

Postępowanie o przyznanie wizy w tych trzech kategoriach rozpoczyna się od złożenia wypełnionego formula-

rza w Biurze Imigracji i Naturalizacji Stanów Zjednoczonych z dołączoną właściwą dokumentacją dla udowodnienia faktów uzasadniających możliwość zakwalifikowania do konkretnej kategorii osób, którym może być przyznana wiza. Nie jest konieczne składanie świadectwa pracy. Biuro Imigracji i Naturalizacji rozpatruje podanie w terminie od 30 do 60 dni. Jeżeli wnioskodawca przebywa za granicą, a decyzja jest pozytywna, będzie ona przesłana do Konsulatu USA w kraju, w którym wnioskodawca stale przebywa. Wnioskodawca zostanie następnie powiadomiony, aby kontynuował procedurę wizową pod warunkiem, że nie została wyczerpana liczba wiz do rozdysponowania. Jeżeli liczba wiz została już rozdysponowana wnioskodawca musi czekać. Obecnie proces przyznawania wizy trwa od 2 do 4 miesięcy.

Wiza zostaje udzielona wnioskodawcy w czasie rozmowy z Konsulem, a następnie sam wnioskodawca przekazuje wizę do Biura Imigracji i Naturalizacji, wskazując, w którym miejscu przekroczy granicę USA. W momencie udzielania wizy wnioskodawca jest uznawany jako stały rezydent i automatycznie odbywa się procedura przyznawania tzw. zielonej karty, która zresztą wcale nie jest zielona. Karta ta jest jedynym dowodem, że jej posiadacz uzyskał statut stałego pobytu. Jeżeli wnioskodawca przebywa już na terytorium USA, a decyzja jest pozytywna, cała procedura odbywa się w Biurze Imigracji i Naturalizacji w miejscu pobytu zainteresowanego. W tym przypadku różny jest okres załatwiania formalności wizowych. Średnio wynosi on około 12 tygodni. Oczywiście, wnioskodawcy nie udziela się wizy imigracyjnej, natomiast przyznaje się kartę stałego pobytu (tzw. zieloną kartę).

2. Osoby posiadające wyższe wykształcenie, oraz cudzoziemcy o wyjątkowych zdolnościach w dziedzinach sztuki, nauki lub biznesu. W tej kategorii istnieje pula 40 000 wiz rocznie. Tak ograniczona liczba zastrza warunki dla osób z wyższym wykształceniem ubiegających się o wizę. Wyższe wykształcenie oznacza ukończenie 4-letnich studiów pomaturalnych oraz co najmniej następującego po nich trwającego rok akademicki cyklu zakończonego uzyskaniem tytułu magistra lub tytułu równoważnego. Tytuł równoważny oznacza tytuł ukończenia studiów wyższych [*bachelor* (bakałarz) – pierwszy stopień naukowy przed tytułem magistra] oraz pięć lat praktyki w zawodzie zgodnym z kierunkiem wykształcenia.

Możliwe jest również wzięcie pod uwagę innej kombinacji wykształcenia z praktyką zawodową.

Aby powoływać się na wyjątkowe zdolności nie wystarczy podać jedynie faktu posiadania wyższego wykształcenia. Na podkreślenie zasługuje fakt, że po raz pierwszy do tej kategorii zostały włączone wyjątkowe zdolności cudzoziemców na polu biznesu przy ubieganiu się o wizę USA. Są zatem dwie możliwości ubiegania się o wizę dla cudzoziemców działających na polu biznesu. Pierwsza możliwość to udokumentowanie co najmniej rocznego zatrudnienia przed przyjazdem do USA w firmie amerykańskiej, jej filii lub oddziale. Druga możliwość to udowodnienie posiadania wyjątkowych zdolności na polu biznesu. W tym ostatnim przypadku osoba taka mogła działać na polu innego biznesu niż zamierzona działalność na terytorium USA.

3. Wykwalifikowani pracownicy, osoby mające podstawowe, zawodowe wykształcenie oraz inni pracownicy. W tej kategorii istnieje

pula 40 000 wiz, z czego 10 000 wiz zarezerwowanych jest dla niewykwalifikowanych robotników.

Wykwalifikowani robotnicy, to grupa osób mająca co najmniej dwuletni okres stażu zawodowego lub wykonywania pracy, która nie może mieć charakteru sezonowego lub czasowego. W przypadku osób o dwuletnim stażu zawodowym lub osób nie mających takiego stażu ubiegających się o wizę przedstawienie świadectwa pracy jest konieczne. Cudzoziemcy mający wykształcenie zawodowe muszą wykazać się tytułem *bachelora* oraz członkostwem w określonej organizacji zawodowej. Doświadczenie wskazuje, że jeżeli ktoś ma tytuł *bachelora* to traktuje się go jako wykwalifikowanego pracownika i niezbyt ważne jest, czy jest on członkiem określonej organizacji zawodowej.

Kategoria innych pracowników, dla których jest przeznaczonych 10 000 wiz z liczby 40 000, o których mowa wyżej, obejmuje wszystkie inne osoby, które nie spełniają warunku bycia zatrudnionym lub posiadania stażu przez okres co najmniej dwuletni.

Postępowanie dotyczące uzyskania wiz przez osoby z wyższym wykształceniem, wyjątkowo uzdolnionych na polu sztuki, nauki, biznesu, pracowników wykwalifikowanych, osób z tytułami naukowymi o uznanym dorobku naukowym oraz inne osoby jest odmienne.

4. Imigranci szczególnej kategorii. W tej kategorii istnieje pula 10 000 wiz. Przeznaczona jest ona głównie dla pracowników i duchownych różnych religii i kościołów, co ogranicza korzystanie z tej możliwości przez inne osoby. Procedura przyznawania wiz jest podobna do procedury stosowanej dla pracowników korzystających z przywileju

pierwszeństwa przy przyznawaniu wiz.

5. Inwestorzy. Prawo Imigracyjne z 1990 r. zakłada przyznanie 10 000 wiz rocznie dla zagranicznych inwestorów, którzy poza wniesieniem kapitału tworzą nowe stanowiska pracy; wymagana wartość inwestycji to 500 000 dolarów dla regionów o wysokim bezrobociu lub dla inwestycji rolniczych. Dla tej kategorii przeznaczona jest 3 000 wiz. Pozostała liczba wiz jest przeznaczona dla inwestorów inwestujących kwotę 1 mln. dolarów. Ponadto inwestor musi stworzyć 10 pełnowartościowych miejsc pracy dla obywateli USA, rezydentów lub innych imigrantów mających prawo do pracy na terytorium USA.

Założenie nowego przedsiębiorstwa może być podstawą we wniosku o uznanie wnioskodawcy jako inwestora, niezależnie od tego, ilu jest właścicieli tego przedsiębiorstwa, pod warunkiem, że wnioskodawca zainwestował lub jest w trakcie inwestowania wymaganej kwoty w rejonie położenia przedsiębiorstwa a rezultatem tego jest lub będzie utworzenie wymaganej liczby miejsc pracy dla wykwalifikowanych pracowników. Wymagany jest dowód, że przedsiębiorstwo jest założone zgodnie z prawem któregoś ze stanów w USA.

Założenie takiego przedsiębiorstwa może polegać na:

- 1) stworzeniu nowej firmy,
- 2) kupnie, restrukturyzacji i reorganizacji istniejącej firmy, w wyniku czego powstanie przedsiębiorstwo gospodarcze,
- 3) zainwestowaniu w istniejące przedsiębiorstwo, polegające na wniesieniu przez wnioskodawcę wymaganej kwoty i stworzeniu wymaganej liczby nowych stanowisk pracy, co w następstwie spowoduje istotne zmiany w przedsiębiorstwie. Istotne zmiany

oznaczają wzrost o 40% wartości netto przedsiębiorstwa, biorąc pod uwagę tak wartość inwestycji, jak i wymagany wzrost liczby miejsc pracy. W efekcie inwestycji wartość netto przedsiębiorstwa ma przedstawiać wartość 140% w porównaniu do okresu przed inwestycją,

4) uratowaniu zagrożonego przedsiębiorstwa, istniejącego co najmniej od 2 lat, które utraciło co najmniej 20% pierwotnej wartości.

Zgodnie z określonymi zasadami inwestycja nie może być pasywna. Oznacza to, że nie wystarcza jedynie wkład pieniężny. Inwestor musi być co najmniej członkiem zarządu przedsiębiorstwa, ale może poprzestać na tym i nie wykazywać bardziej aktywnej roli, jeżeli tego nie chce. Różnica pomiędzy kategorią inwestorów a wspomnianymi wyżej innymi kategoriami wnioskodawców polega na tym, że ci ostatni chcą ubiegać się od samego początku o prawo stałego pobytu, podczas gdy inwestorzy również ubiegać się będą o prawo do stałego pobytu, ale zostanie ono im na początku udzielone na warunkowy okres 2 lat. Na końcu warunkowego okresu 2-letniego otrzymają oni prawo stałego pobytu, jeżeli stale będą spełniali warunki wymagane dla inwestorów (5).

Procedura rozpoznawania wniosków i udzielania wiz jest taka sama, jak w przypadku kategorii pracowników korzystających z przywileju pierwszeństwa w uzyskiwaniu wiz.

W kategorii wnioskodawców korzystających z przywileju pierwszeństwa weryfikacja poziomu zawodowego jest pierwszym, bardzo ważnym krokiem. Wymaganie to dotyczy osób drugiej grupy, specjalistów mających wysoki stopień specjalizacji, oraz osób o wybitnych uzdolnieniach. Dotyczy to również trzeciej grupy osób, wykwalifikowanych pracowni-

ków, specjalistów mających podstawowy stopień specjalizacji, oraz innych zawodników. Weryfikacja poziomu zawodowego ma za zadanie stworzenie systemu wyłaniającego pracowników, którzy chcą, nadają się i są odpowiednio wykwalifikowani do wykonywania pracy w poszukiwanych zawodach. System ten w pewnych przypadkach może wskazywać na brak w USA pracowników o pewnych kwalifikacjach. Proces weryfikacji zawodowej jest pierwszym krokiem i może trwać od 3 miesięcy do roku, w zależności od tego, w jakim stanie konkretna praca jest oferowana. Chociaż cały program weryfikacji zawodowej jest kierowany przez Federalny Departament Pracy USA, to każdy stan indywidualnie kieruje tym procesem w pierwszym etapie.

Zasadniczo obowiązki i wymagania dotyczące konkretnej pracy są publicznie ogłaszane i wnioskodawca powinien wiedzieć, jakie należy spełniać warunki. Na podkreślenie zasługuje fakt, że Departament Pracy ogłasza listę około 10 kategorii zatrudnienia, gdzie występuje deficyt, co oznacza, iż występując o pracę należącą do deficytowej kategorii zatrudnienia, otrzymuje się automatycznie świadectwo pracy i można ją wykonywać.

II. Imigracja na zasadzie łączenia rodzin

Od 1 września 1991 r. na okres 3 lat została ustalona pula 480 000 wiz, które przyznano osobom powołującym się na względy rodzinne, po czym zostało przydzielone następne 465 000 takich wiz. Definicja bliskiego pokrewieństwa nie zmieniła się (małżonek, nieletnie dzieci obywateli USA, oraz rodzice obywateli USA mających ukończone 21 lat), ale po raz pierwszy liczba wiz przeznaczona dla bliskich, jak też dalekich krewnych została

ustalona na 226 000. I jeżeli ta liczba wiz zostanie rozdysponowana, to nawet bliski krewny nie będzie mógł liczyć na przyznanie takiej wizy.

Istnieją dwie uprzywilejowane grupy:

1) niezamężne córki i nieżonaci synowie obywateli USA; dla tej grupy przeznaczono 23 400 wiz.

2) małżonkowie i niezamężne dzieci, oraz niezamężne dzieci w wieku ponad 21 lat.

Dla całej tej kategorii znacznie podniesiono liczbę wiz aż do 114 200, lecz 77% tej liczby przyznana jest dla grupy 2 – małżonkowie i niezamężne dzieci.

Trzecia uprzywilejowana grupa to żonaci synowie i zamężne córki obywateli USA. Dla tej grupy przyznano 23 400 wiz.

Czwarta grupa to bracia i siostry pełnoletnich obywateli; liczba wiz dla nich wynosi 65 000.

Procedura jest taka sama, jak dla grupy pracowników korzystających z przywileju pierwszeństwa.

III. Wizy dla osób nie będących imigrantami

Najszybszy sposób uzyskania wizy dla osoby zamierzającej pracować w USA to ubieganie się o wizę nieimiigracyjną. Istnieją zasadnicze trzy typy takich wiz:

– wiza H-1B dla pracownika na określony czas,

– wiza L-1 dla pracownika w firmie międzynarodowej, której filia znajduje się w USA,

– wiza dla inwestorów lub handlowców z krajów, które łączą z USA umowy międzynarodowe. Są to wizy E-1 lub E-2.

Powyższe wizy można uzyskać w przeciągu kilku miesięcy.

Procedura ubiegania się o wizę H lub L wymaga, aby pracodawca wy-

pełnił wniosek w USA i złożył go w Wydziale Imigracji i Naturalizacji. Rozstrzygnięcie takiego wniosku może zapaść w okresie od miesiąca do trzech, w zależności od tego, w jakim miejscu został złożony do rozpatrzenia. Jeżeli wniosek zostanie pozytywnie rozpatrzony, zostaje on wysłany do Konsulatu USA w kraju, w którym zainteresowany wystąpi o przyznanie wizy. Jeżeli zainteresowany przebywa już na terenie USA, to składa wniosek do Wydziału Imigracji i Naturalizacji o zmianę statusu. Po przybyciu zainteresowanego do USA, oraz podczas jego czasowego pobytu, jeżeli zmieni swoje zamiary, może ubiegać się o przyznanie mu prawa stałego pobytu.

Wizy H-1B przeznaczone są dla wykwalifikowanych specjalistów, niezbędnych przy pewnego rodzaju pracach. Prawo o Imigracji z 1990 r. przeznaczyło 65 000 wiz dla kategorii H-1B, które nie zostały jeszcze rozdysponowane. Przyznanie takiej wizy wymaga przedstawienia świadectwa pracy. Stanowi to dodatkowy warunek do spełnienia przy składaniu tego typu wniosku. Wnoszący o przyznanie takiej wizy pracodawca musi złożyć oświadczenie, że pracownik będzie otrzymywał wyższe wynagrodzenie niż wynika to z zawodowego zaszczerowania lub niż otrzymują inni pracownicy z podobnym doświadczeniem i kwalifikacjami przy wykonywaniu określonej pracy. Wniosek A najpierw należy złożyć w Departamencie Pracy, który go rozpatrzy. Następnie pozytywnie rozpatrzony wniosek pracodawca w USA przesyła razem z podaniem H-1B do Wydziału Imigracji i Naturalizacji. Powtórnie pozytywnie rozpatrzony przez ten ostatni Wydział wniosek jest przesyłany do Konsula celem wydania wizy. Zainteresowanemu może być udzielona wiza na okres

wstępny do 3 lat, a po ich upływie może być przedłużona na następne 3 lata. Nie jest wymagany warunek przebywania za granicą. Oznacza to, że zainteresowany nie musi udowadniać, że ma miejsce stałego pobytu, dokąd może powrócić po zakończeniu pracy w USA. W przeszłości brak spełnienia tego warunku był często powodem odmowy przyznania wizy nawet w przypadku pozytywnie rozpoznanego wniosku przez Wydział Imigracji i Naturalizacji.

Wiza L-1 jest przeznaczona dla pracowników firm międzynarodowych, których filia znajduje się w USA. Jest to jeden z najczęściej stosowanych sposobów uzyskania wiz dla pracowników międzynarodowych firm mających swoje przedstawicielstwa, filie, oddziały w USA. Muszą jednak zostać spełnione pewne warunki. Zainteresowany musi wykazać, że w ostatnich 3 latach przed złożeniem wniosku pracował dla tej samej firmy, oddziału, lub złożył oświadczenie, że był zarządzającym, kierującym lub osobą o specjalistycznej wiedzy. Maksymalny całkowity czas przewidziany do pobytu na podstawie tej wizy wynosi 7 lat. Wiza L-1 nie wymaga udowodnienia posiadania miejsca stałego pobytu poza USA. Zainteresowany powinien jedynie zobowiązać się, że jego pobyt w USA będzie czasowy. Wiza ta zatem różni się od wiz kategorii H.

Wiza kategorii E przeznaczona jest dla zainteresowanych pochodzących z niektórych krajów, z którymi USA zawarły umowy międzynarodowe. Kategoria ta jest użyteczna dla personelu chcącego wjechać do USA na dłuższy okres w celu nadzorowania działalności firmy prowadzącej handel z firmą z USA lub w celu reprezentacji poważnej inwestycji w USA. Korzyścią posiadania wizy tej kategorii jest fakt, że chociaż wstępny

okres pobytu wynosi jedynie rok, to może być przedłużany w nieskończoność. Procedura starania się o wizę odbywa się przed Konsulem USA, jeżeli wnioskodawca przebywa za granicą i jeżeli osobny wniosek nie został złożony w Wydziale Imigracji i Naturalizacji. Jeżeli osoba taka jest posiadaczem wizy E, to nie musi mieć miejsca stałego pobytu za granicą. Miejsca stałego pobytu nie musi jednak porzucić tak długo, jak długo ma zamiar przebywać w USA, aż do momentu wygaśnięcia wizy. Z kategorii wiz E mogą korzystać różne firmy, od będących własnością jednego przedsiębiorcy do wielkich firm międzynarodowych. Mogą z nich korzystać zarówno szefowie, jak i pracownicy. Wiza E może mieć formę wizy E-1 (handlowe umowy międzynarodowe) oraz wizy E-2 dla inwestorów, która jest również udzielana wtedy, gdy istnieje umowa międzynarodowa.

Podstawą ubiegania się o wizę E-1 jest zaangażowanie poważnego kapitału w związku z umową pomiędzy USA i krajem, który podpisał umowę. Ponadto strona amerykańska musi mieć co najmniej 51% udziałów w zamierzonym przedsięwzięciu.

Aby otrzymać wizę E-2 inwestor musi mieć poważny udział w inwestycji w USA, a celem przybycia zainteresowanego ma być nadzorowanie tej inwestycji.

W przypadku starania się o wizę w związku z inwestycją nie jest wymagane, aby istniał poważny handel pomiędzy USA a krajem, z którym została podpisana umowa. O wizy takie mogą również ubiegać się pracownicy firm inwestujących w USA.

Innego typu wizy dla nieimigrantów przeznaczone są dla pielęgniarek, sportowców, artystów estradowych i innych artystów, którzy podlegają określonym kategoriom przewidzianym w Prawie Imigracyjnym z 1990 r.

*Tłumaczył i opracował
adw. Piotr Borowski*